

Reformatie

RKK sluit ruim duizend kerken

Redactie kerk

UTRECHT. De Rooms-Katholieke Kerk in Nederland sluit in de periode tot 2025 1062 van de bijna 1600 kerkgebouwen. In Vlaanderen is een reeks parochiefusies aangekondigd.

Het aantal rooms-katholieken in Nederland neemt af en daarmee ook de financiële buffers van de kerk. Kardinaal W. J. Eijk heeft maandag tegen paus Franciscus gezegd dat daarom twee derde van de kerkgebouwen wordt onttrokken aan de eredienst.

De Rooms-Katholieke Kerk in Nederland telt zo'n 4 miljoen leden. Het aantal leden dat 's zondags de kerk bezoekt, wordt geschat op zo'n 225.000, meldde het Katholiek Nieuwsblad dinsdag.

Ook in Vlaanderen moet er drastisch worden bezuinigd. In totaal zal het aantal parochies binnen enkele jaren worden teruggebracht van 1800 naar maximaal 400. Als gevolg daarvan zullen veel gebedshuizen definitief moeten sluiten, schreef De Standaard vorige week. Net als in Nederland is de kerkgang onder rooms-katholieken in Vlaanderen laag. Zo'n 5 procent gaat wekelijks naar de kerk.

advertentie

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen!

Lager in prijs dan waar ook!

Badkamer Belle Vista Badkamer compleet zoals opgesteld.

Kraakprijs! 1545,-

PAUL ROESCHER
LEUKEN • BRU • VILVORE • NAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Afscheid/Intrede

Intrede

Ds. D. W. Tuinier is gistermiddag bevestigd tot predikant van de gereformeerde gemeente in het Zeeuwse Waarde. De bevestigingsdienst werd geleid door de consulent, ds. C. Sonneveld. Hij sprak naar aanleiding van Joh. 3:29 en 30 over "Johannes, Christus en de Bruidsgemeente". In de intrededienst 's avonds bediende ds. Tuinier het Woord uit Joh. 3:34. Het thema van zijn prediking was "De van God Gezondene". Na deze preek werd ds. Tuinier toegesproken door ds. S. W. Janse namens de classis Goes en de particuliere synode, door burgemeester A. J. Huisman van de gemeente Reimerswaal, door ds. M. Golverdingen als emeritus predikant van de gemeente, door ds. S. Dierx namens de hervormde gemeente Waarde en door ouderling G. van Veldhuisen namens de gemeente en kerkenraad. Ds. Tuinier kwam van Aagtekerke. De gemeente van Waarde was tweeënhalp jaar vacant.

Harde dobber

Het stichten van scholen houdt de gemoederen in zowel de politiek als het onderwijs geregeld bezig. Daar is alle reden voor. Het onderwijsbestel in Nederland met openbare en bijzondere scholen die beide door de overheid volledig worden bekostigd, is iets om zuinig op te zijn. Omdat het veel geld kost, maar vooral omdat vrijheid van onderwijs tot de kern van onze democratie behoort: ruimte geven aan verschillende levensbeschouwingen.

Het stichten van scholen is opnieuw actueel. Het kabinet moet binnenkort reageren op een voorstel van de Onderwijsraad om het begrip "richting" in het onderwijs los te laten. Dat zou het stichten van scholen die niet van een levensbeschouwelijk, maar een pedagogisch of didactisch concept uitgaan, makkelijker maken.

Aan deze gedachte kleven nadelige gevolgen voor bijzondere scholen, zoals protestants-christelijke, reformatische en gereformeerde. Op dit moment geldt de regel dat de laatste school van een bepaalde richting in de regio moet blijven bestaan. Die regel zou vervallen. Verder zou het leerlingenvervoer onder druk komen te staan, want dat wordt bekostigd op basis van het begrip "richting". Hoewel de Onderwijsraad bekendstaat als hoedster van de vrijheid van onderwijs staat dit voorstel daarmee op gespannen voet.

Toch moet er wel wat gebeuren. Nieuwe concepten in het onderwijs dienen zich aan. Te denken valt aan Iederwijsscholen, door critici aangeduid als "veredelde speeltuinen", en Steve Jobsscholen, waar kinderen met de laptop op schoot leren. Moet de overheid deze scholen wel of niet bekostigen? In ieder geval is een gedegen onderzoek naar de degelijkheid van zo'n pedagogisch of didactisch concept op z'n plaats. Ons onderwijsbestel is te kostbaar voor wildgroei.

Tegelijk moet de belangstelling voor zo'n nieuwe school grondig worden onderzocht. Die wordt gemeten aan de hand van prognoses. De aantallen die daaruit rollen, worden naast de stichtingsnorm voor een school gelegd. Die norm is afhankelijk van het aantal inwoners. De school krijgt vijf jaar de tijd om de norm te halen. Lukt dat niet, dan is verlenging van de periode mogelijk.

Op dit punt mogen de regels worden aangescherpt. Dat bewijst de situatie in het evangelisch basisonderwijs. De Timonschool in Rotterdam gaat op korte termijn dicht, mede vanwege het geringe aantal leerlingen. Zes andere scholen, die tot dezelfde evangelische stichting behoren, zitten ook in de gevarenonze. Het bestuur werkt volgens het principe dat er eerst een school wordt gestart en daarna wordt uitgekeken naar leerlingen. Dat is de omgekeerde volgorde.

Ook de voorstanders van thuisonderwijs roeren zich in de discussie. Ze liggen met staatssecretaris Dekker in de clinch, omdat hij een verbod op thuisonderwijs wil. De voorstanders vinden dat de Onderwijsraad zijn advies over richtingvrije scholen had moeten doortrekken en het thuisonderwijs een legitieme plek had moeten geven. Die redenering is niet helemaal logisch, maar de mogelijkheid van thuisonderwijs behoort wel tot de vrijheid van onderwijs. Dekker krijgt een harde dobber aan het dossier.

Meer dan alleen banvloek

Het congres wil Trente in de context van de tijd onderzoeken, en dat is het vroege katholicisme, zegt organisator prof. dr. Wim François. „We moeten af van de stelling dat Trente een concilie is dat primair de Reformatie wilde veroordelen en daarom het begin was van de Contrareformatie.” Prof. Herman Selderhuis, directeur van Refo500, stelt dat Trente meer is dan de

veroordeling van de hervormers. „Natuurlijk kunnen we de anathema's niet wegpoetsen. Dat mag ook niet. Maar Trente heeft veel meer betekend, zoals op het punt van de hervorming van pastoraat en prediking. We zouden het ook niet leuk vinden dat Calvijn alleen met Servet in verbinding gebracht wordt of de Dordtse Synode alleen met het wegzen-den van de remonstranten.”

in Georgië”

Orthodoxe Kerk de naam op van Adzjarië. Dit is een semi-autonome provincie in het zuiden van de republiek Georgië. Batumi, de hoofdstad van deze provincie, is een geliefde vakantiebestemming. De provincie Adzjarië heeft zo'n 400.000 inwoners en volgens officiële statistieken uit het jaar 1991 was 75 procent van de Adzjaren in

De moslims „keerden terug naar het geloof van hun voorvaders.” De Adzjaren waren door de Osmaanse Turken onder dwang tot de islam bekeerd maar waren „in hun hart christenen gebleven”, aldus de metropoliet. Heimelijk bleven ze een kruisje om hun nek dragen en in hun huizen verborgen ze iconen.

De metropoliet vertelde dat vele priesters in zijn dioceses uit islamitische families komen en dat de huidige rector van zijn seminarie de kleinzoon is van een moellah (islamitische geestelijke) die zijn opleiding in Istanbul ontving.

Zoals de hele regio van de Kaukasus maakte ook de provincie Adzjarië van 1917 tot 1991 deel uit van de Sovjet-Unie die iedere uiting van religie verbood. Na de ineerstorting van de Sovjet-Unie in 1991 veranderde dit echter plotseling. Metropoliet Dimitri herinnerde zich dat op 31 mei 1991 „de eerste 5000 moslims en atheïsten toetraden tot de Orthodoxe Kerk.”

Metropoliet: Veel Adzjaren keren terug naar geloof voorvaders

dat jaar moslim. Anno 2013 echter behoort 75 procent van hen tot de Georgisch-Orthodoxe Kerk.

Hoe is dit te verklaren? December vorig jaar zei de orthodoxe metropoliet Dimitri van Batumi dat er geen sprake is van bekering.

Vandaag op RD.nl

Rijkswaterstaat is begonnen met het verplaatsen van een monumentaal huis langs de snelweg A1 bij Muiden. Ga voor een video naar rd.nl/huis.

Voor het eerst in de geschiedenis heeft een commerciële ruimtevaartorganisatie een satelliet in een baan rond de aarde gebracht. Ga naar rd.nl/satelliet voor een video.

Meditatie

Als dochter

„Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uw vaders huis. Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder.“
Psalm 45:11 en 12

Onder de dochter moet de kerk verstaan worden, voor zover zij geropen wordt uit het Israël van het Oude Testament. Maar wel zo dat ook de heidenen onder hen worden begrepen die door het Joodse kerkgenootschap en door de allereerste verkondiging van het Evangelie Israël Zijn ingelijfd. Deze kerk wordt een dochter genoemd, omdat zij de nakomelingschap van Abraham was. God had het nageslacht van Abraham gebracht onder een schaduwachtig huwelijksverbond. Hierom worden de twaalf geslachten Israëls Zijn vrouw genoemd en het Israël, dat vervolgens uit die moederkerk geboren was, de dochter. Maar omdat Israël naar het vlees zozeer pochte op haar geboorte uit Abraham, alsmede op de wet, zo zegt God niet: „Mijn dochter“, maar: „dochter.“ Zij wordt dus aangemerkt als de bruid van de Messias, aan Hem gegeven van de Vader, ook omdat de Messias Zich aan haar door de beloften had verbonden en omdat zij zo lang onder de wet, als in het huis van haar vader bewaard was geweest, en voor de Messias opgevoed en bereid, naar haar inwendige en geheiligde staat. Hiermee toonde God, dat het huwelijksverbond bij Sinaï niet was dat huwelijk, waarvan de profeten zo dikwijls spraken, want dan moest de kerk altijd de naam van vrouw, of die van kinderen dragen. God beschrijft Israël onder het zinnebeeld van een dochter. In de nakomelingschap van Israël ligt Christus' gemeentelijke opgesloten.

Frederik van Houten,
predikant te Amsterdam

(„Geestelijk huwelijksverzoek“, 1713)

>>rd.nl/beroepingswerk voor actueel
beroepingswerk. Een bericht doorge-
ven? kerk@refdag.nl of 055-5390238.

Pakistaanse christen Yunis Masih vrijgelaten

Redactie kerk

ISLAMABAD. Pakistan heeft de christen Yunis Masih vorige maand in vrijheid gesteld. Hij werd acht maanden geleden al vrijgesproken.

Yunis Masih (35) werd in 2005 opgepakt omdat hij de wet op godslastering zou hebben overtreden. Masih heeft altijd ontkend. In 2007 werd hij ter dood veroordeeld. De Franse krant La Croix meldde eerder deze week de vrijlating.

De blasfemiewet in Pakistan nog steeds een veel gebruikt middel om christenen aan te pakken. Christenen krijgen op basis van de wet regelmatig te maken met intimidaties, doodsb bedreigingen, boetes en celstraf.

Trente bezegelde breuk met

Het concilie van Trente was een spraakmakend concilie in de Rooms-Katholieke Kerk. Hervormers werden vervloekt, maar ook interne misstanden werden aangepakt. Een internationaal congres in Leuven herdenkt Trente.

Klaas van der Zwaag

Het concilie van Trente was niet louter tegen de Reformatie. Ongetwijfeld waren de meeste prelaten bevooroordeeld tegen de hervormers. Zij beschouwden hen als ketters die de publieke orde verstoorden, maar het concilie was bijeengeroepen om verzoening met de hervormers te bereiken.

Met deze kernachtige uitspraak zette de Amerikaan John O'Malley gisteren in Leuven de toon tijdens een internationaal congres over het concilie van Trente. Gisteren was het precies 450 jaar geleden dat het concilie van Trente (1545-1563) werd afgesloten. Het doel van de kerkvergadering was een antwoord te formuleren op de crisis die ontstond als gevolg van de Reformatie en de Rooms-Katholieke Kerk te hervormen.

Onder het motto "Het concilie van Trente: Hervorming en controverse in Europa en daarbuiten (1545-1700)" refereren tot en met morgen zo'n negentig wetenschappers uit heel de wereld over de meest diverse onderwerpen rond Trente. Het congres is georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven, samen met onder meer de Europese Melancthon-Akademie Bretten (Duitsland) en het platform Refo500.

De Katholieke Universiteit Leuven was een van de eerste partners van Refo500, dat de 500-jarige herdenking van de Reformatie in 2017 voorbereidt en dat al 120 partners heeft.

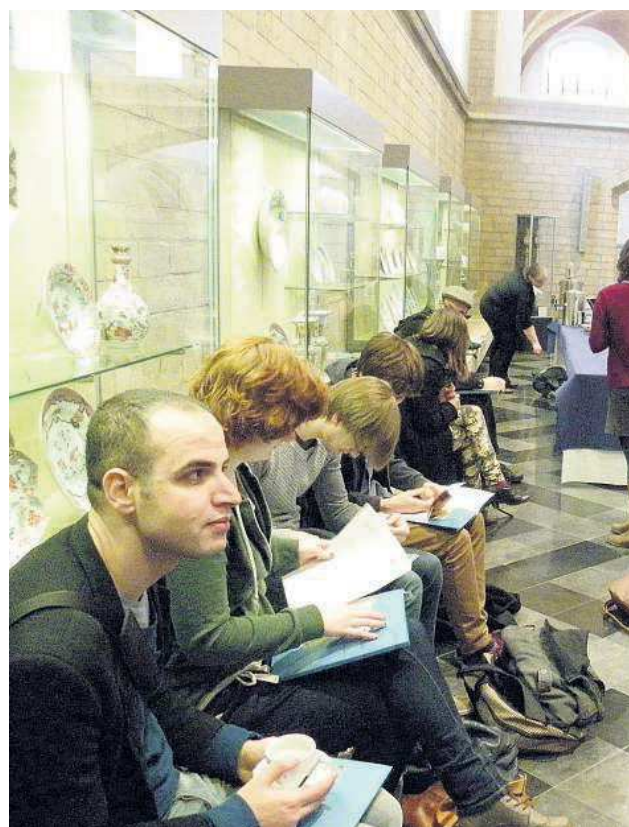
Prof. O'Malley (Washington, VS), schrijver van het eerder dit

jaar verschenen "Trent. What Happened at the Council", belichtte een onbedoeld effect van Trente. „Het concilie was bedoeld om de breuk met de Reformatie te helen, maar eindigde met het aanscherpen en bezegelen van de breuk. Het was bedoeld om het geestelijk gezag van de bisschop in zijn bisdom te herstellen, maar het resulteerde in het toekennen van een grote bevoegdheid aan de paus. De paus werd een leestelling scheidsrechter door de publicatie van een nieuwe catechismus en het in het leven roepen van een index van verboden boeken. Geen paus, was de strijdkreet van alle hervormers. Maar het concilie zweeg in alle talen over de kwestie van het pausdom.“

Het concilie van Trente zweeg in alle talen over het pausdom

Het decreet over de rechtvaardiging –de verwerping van het sola fide, zonder de werken– was volgens O'Malley „een gebalanceerde verklaring.“ „Het handhaafde de absolute prioriteit van de genade en wees de lutherse beschuldigingen af dat de Rooms-Katholieke Kerk pelagiaans zou zijn. Het decreet stelde wel dat de mens iets bijdraagt aan het proces van zijn rechtvaardiging, maar zelfs die kleine bijdrage was pas werkzaam onder invloed van de genade.“

Als antwoord op het verwijt van de hervormers dat de rooms-katholieken gebroken hadden met de leer van het Evangelie, heeft

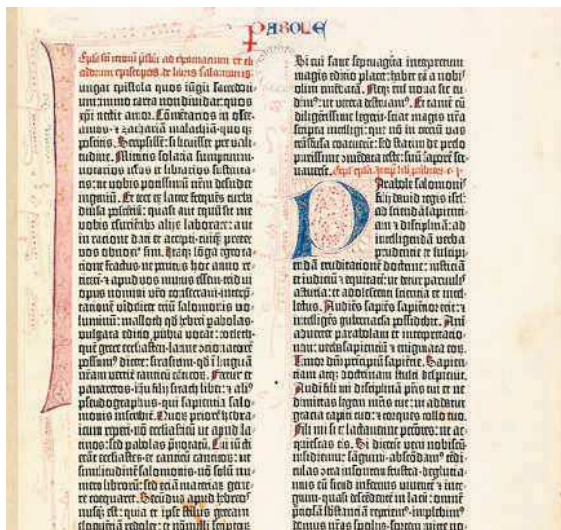
LEUVEN. Veel studenten van de Katholieke Universiteit Leuven bezoeken deze dagen een internationaal congres over het concilie van Trente in de

Trente de continuïteit met de apostolische traditie extra zwaar aangezet, aldus O'Malley. Dat gebeurde met name op het punt van de eucharistie.

Uit de bijdragen van Günter Franck (Bretten, Duitsland) en Nicholas Thompson (Auckland, Nieuw-Zeeland) over respectievelijk Melancthon en Bucer bleek dat Trente blijvend verzet opriep bij de hervormers. Bucer zag eerste nog mogelijkheden om de kloof te dichten, maar later was het voor hem de keus tussen Christus of Belial. Niet de immoraliteit van de geestelijken was

het probleem, maar afgoderij, zoals blijkt in de mis. Melancthon kritiseerde met name de ontkenning van heilszekerheid bij Trente, die zou leiden tot eindeloze twijfel, haat tegen God of openlijke goddeloosheid.

Prof. Nicole Lemaître (Parijs) noemde de hervorming van de geestelijkheid de kern van Trente. Maar juist dit programma gaf de aanzet tot een vergaande centralisering van de roomse kerk. Kardinaal De Lorraine schetste bij zijn aankomst in Trente in 1563 het probleem: „Deze storm is ontstaan om onze schuld.“

OUDE BIJBELS DIGITAAL

OXFORD. In de bibliotheken van Oxford en het Vaticaan liggen zeldzame, eeuwenoude Bijbeluitgaven. Die worden in een gezamenlijk project gedigitaliseerd en online toegankelijk gemaakt. Ook de Gutenbergbijbel (foto) is in het Polonsky Foundation Digitization Project (PFDP) verwerkt. beeld PFDP

„Veel bekeringen

Martin Janssen

TBILISI. Jaarlijks bekeren 6 miljoen moslims zich tot het christendom. Voor moslims is dat een schokkend feit. In Georgië deed zich de laatste jaren ook een grote verschuiving voor van de islam naar het christendom.

Enkele jaren geleden baarde de Libische sheikh Ahmad al-Katani opzien tijdens een interview op het Arabische televisiestation Al-Jazeera. Katani beweerde dat jaarlijks wereldwijd 6 miljoen moslims zich tot het christendom bekeren. Zijn woorden veroorzaakten in de islamitische wereld een schok. In blogs op internet wordt er nog steeds over gediscussieerd. De juistheid van de cijfers die Katani gaf is moeilijk te verifiëren.

Katani bracht een onderwerp ter sprake dat een taboe is: bekeringen van moslims tot het christendom. Het is een stap

waarop volgens de bepalingen van de islamitische wet de doodstraf staat. In de statistieken van kerken in het Midden-Oosten wordt er daarom standaard nooit gesproken over bekeerlingen tot het christendom. Een christen in Jordanië zei eens dat er in zijn land „geen enkele christelijke familie is die niet één of meerdere ex-moslims kent die –meestal in het diepste geheim– christen zijn geworden.“ Maar alleen al het spreken over dit onderwerp gaf deze Jordaniër een gevoel van onbehagen.

De Russische islamexpert Roman Silyantev zei deze zomer tegenover Assist News Service (ANSS) dat „in Rusland en in de vijf zuidelijke Aziatische republieken die voorheen deel uitmaakten van de Sovjet-Unie zo'n 2 miljoen moslims van verschillende etnische achtergrond zich tot het christendom hebben bekeerd.“

De afgelopen maanden dook op zowel islamitische websites als sites die verbonden zijn met de